7/1332

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SAYI :B.02.0.001/01-3516
KONU : 7/1332-3516 esas sayılı yazılı soru önergesi

21/11 /2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :a) Başbakanlığın 30.10.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-253-9/4844 sayılı yazısı.
b) 24.10.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1332-3356/12500 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Sayın Atilla BAŞOĞLU tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen ve Sayın Başbakan tarafından da koordinatörlüğümde cevaplandırılması tensip olunan 7/1332-3516 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak Devlet Planlama Teşkilatı müsteşarlığı'nın 21.11.2003 tarih ve 4443 sayılı yazısı ve eki ilişiktedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç.Dr.Abdüllatif ŞENER
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EK: DPT Müsteşarlığı'nın 21.11.2003 tarih ve 4443 sayılı yazısı ve eki (3 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

7/1332

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI
MÜSTEŞARLIĞI
İktisadi Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü

21 KASIM 2003

SAYI : B.02.1.DPT.0.08.05-39/4483
KONU : Soru Önergesi

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Doç. Dr. Abdüllatif ŞENER)

İLGİ: Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığının (Sn. Doç. Dr. Abdüllatif ŞENER) 04.11.2003 tarih ve B.02.0.001/(01)3316 sayılı Evrak Akış ve Talimat Formu ile Teşkilatımıza sevk edilen Başbakanlığın 30.10.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-253-9/4844 sayılı yazısı

İlgi'de kayıtlı yazı ile, Adana Milletvekili Atilla BAŞOĞLU tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen soru önergesinin koordinatörlüğünüzde cevaplandırılmasının tensip edildiğinden bahisle, önergenin süresi içinde cevaplandırılarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulması ve sonucun bildirilmesi talep edilmektedir.

Söz konusu soru önergesinde yer alan soruya ilişkin olarak Teşkilatımız tarafından hazırlanan cevap ekte yer almaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Ahmet TIKTIK
Müsteşar

Ek: Kamu Yatırımlarına İlişkin Soru ve Cevabı (2 Sayfa, 1 Adet Disket)

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı
Tarih 21.11.2003
Sayı 3516

Adres : Necatibey Caddesi No. 108 06100 / ANKARA
Tel : 0 (312) 294 62 10 - 294 62 30
0 (312) 294 50 00
Fax : 0 (312) 294 62 77

EK:

7/1332

KAMU YATIRIMLARINA İLİŞKİN SORU VE CEVABI

Soru:

06.10.2003 tarihli Milliyet Gazetesi'nde Güngör URAS Beyefendi, yarım kalmış özel ve devlet yatırımlarından bahsetmektedir. Bu yatırımların tamamlanması yahut mülgası hususunda hükümetiniz nasıl bir politika takip edecektir?

Cevap:

Soru önergesinde sözü edilen gazete yazısının başlığı "4 bine yakın yarım kalmış kamu yatırımı var" şeklinde olup, içeriği incelendiğinde halihazırda yürütülmekte olan Kamu Yatırım Programında yer alan projelerin kastedildiği anlaşılmaktadır. Kamu Yatırım Programıyla ilgili bazı sorunlar olmasına rağmen, projelerin bütününün "yarım kalmış yatırım" olarak nitelendirilmesi doğru değildir. Örneğin; 2003 Yılı Yatırım Programında, mahalli idare yatırımları hariç olmak üzere, herbiri farklı nitelikte ve büyüklükte olan, farklı sektörlerde yer alan ve çeşitli tamamlanma safhalarında olan 3.851 proje yer almaktadır. Söz konusu projelerin herbiri farklı yıllarda yatırım programına dahil edilerek yapımına başlanılan projelerdir. Önemli bir kısmı ise, makina-teçhizat ve taşıt alımı, onarım işleri gibi yıllık projeler olmak üzere yeni projelerden oluşmaktadır. Söz konusu 3.851 projenin, belirlenen makroekonomik, sektörel, bölgesel ve proje öncelikleri çerçevesinde, kaynakların imkân verdiği ölçüde yapımı gerçekleştirilmektedir.

1990'lı ve 2000'li yıllar boyunca ülkemizde sıkça yaşanan krizler sonrasında sıkı maliye politikaları uygulanmak durumunda kalınmış ve bunun sonucunda da kamu yatırımlarına ayrılabilen kaynaklar oldukça kısıtlanmıştır.

Kamu yatırım programının sınırlı kamu kaynaklarına göre çok sayıda ve öncelikleri iyi belirlenmemiş veya zaman içinde önceliğini ve yapılabilirliğini kaybetmiş projelerden oluşması, öncelikli projelere dahi uygun zamanda yeterli kaynak tahsis edilememesine, yapım sürelerinin uzamasına, maliyetlerin artmasına ve elde edilecek faydaların gecikmesine neden olmuştur. Diğer taraftan, yeterince etüd edilmeden hazırlanan ve uygulamaya konulan bazı projeler zamanında tamamlansa bile öngörülen faydaları sağlayamamıştır.

Sekizinci Plan'da ve yıllık programlarda öngörüldüğü üzere, kamu yatırımlarının planlanması ve uygulamasında etkinliği artırmak ve bu suretle projelerin ekonomik büyümeye ve buna bağlı olarak sosyal refaha yapacağı katkının en yüksek düzeye çıkarılmasını sağlamak üzere yapılan rasyonelleştirme çalışmaları kapsamında, sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler göz önünde bulundurularak 2001 ve 2002 yılları yatırım programlarındaki devam eden projeler yeniden gözden geçirilmiş, önceliğini ve yapılabilirliğini yitirmiş projeler tespit edilmiştir.

2001 yılında, hem önceliğini hem de yapılabilirliğini yitirmiş veya ödenek yetersizliği nedeniyle çok yakın gelecekte başlanılması mümkün görülmeyen, proje tutarlarının toplamı

2001 yılı program fiyatlarıyla 12,4 katrilyon lira olan, 353'ü ana proje ve 649'u alt proje olmak üzere toplam 1.002 proje, 2002 yılında da toplam tutarı 2002 yılı fiyatlarıyla 4,9 katrilyon lira olan, 230'u ana proje, 370'i alt proje olmak üzere toplam 600 proje, yatırım programından çıkarılmıştır. Yapılan bu çalışmaların olumlu sonuçları 2003 Yılı Yatırım Programında yansımasını bulmuş, 2001 yılında 5.047 olan proje sayısı, 2002 yılında 4.414'e, 2003 yılında ise 3851'e düşürülmüştür.

Rasyonelleştirme çalışmalarına, yatırım programlarından proje çıkarılması yanında, yatırım programlarının hazırlanması çerçevesinde gerçekleştirilen çeşitli iyileştirme işlemleriyle devam edilmiştir. Bu kapsamda; bazı kuruluşların çok yıllık projeleri yıllık hale getirilmiş, bazı projelerin kapsamındaki biten işler ile çok yakın bir gelecekte ihale edilemeyecek alt kısım ve işler kapsam dışına çıkarılmış, tamamlanan kısımlarının hizmet için yeterli olacağı düşünülen projeler programdan çıkarılmış ve bazı projeler yapım niteliğinden çıkarılarak fizibiliteleri revize ettirilmek üzere etüt-proje kapsamına alınmış, projeler yeniden önceliklendirilerek, fiziki gerçekleşme düzeyi düşük olan, aciliyeti olmayan ve ikinci derecede öncelikli bazı projeler iz ödenekle bırakılarak durdurulmuş, böylece mevcut ödenekler acil ve birinci derecede öncelikli projelere tahsis edilmeye çalışılmıştır.

2003 Yılı Yatırım Programına göre; 187,1 katrilyon TL tutarındaki 3.851 proje için 2002 yılı sonu itibarıyla gerçekleştirilen kümülatif harcama tutarı 80,4 katrilyon TL olup, tamamlanmak üzere kalan proje stoku büyüklüğü 106,7 katrilyon TL olmaktadır. Bu durumda, 2003 yılı ödeneklerinin tamamının harcanacağı, kamu yatırımları için sonraki yıllarda da 2003 yılı düzeyinde ödenek ayrılacağı ve programa yeni proje alınmayacağı varsayımıyla, mevcut stokun tamamen bitirilebilmesi için 2003 yılı sonrasında 7,6 yıllık bir süre gerekmektedir. Böylelikle, 2002 yılında 8,5 yıl olan söz konusu süre, 2003 yılında yüzde 11,2 azaltılmış olmaktadır. Yatırım programlarında iz ödenek tahsis edilmek suretiyle durdurulan proje stoku hariç tutulduğunda, ortalama tamamlanma süresi; 2002 yılında 7,9 yıl, 2003 yılında ise 6,1 yıldır. Buna göre, kalan stokun ortalama tamamlanma süresinde sağlanan iyileşme yüzde 23'e ulaşmaktadır.

Rasyonelleştirme çalışmalarına 2004 yılında da devam edilecektir. Ayrıca proje bazında ek ödenek kullanımına başvurulması sınırlı tutulacak, kuruluşlar başlangıç ödenekleri çerçevesinde yıllık iş programlarını hazırlayacaklardır.

Yatırım projeleri ile ilgili olarak, proje fikirlerinin geliştirilmesi, yapılabilirlik etütlerinin uluslar arası standartlara uygun ve ÇED olumluluk belgesi de dahil olmak üzere karar almada gerekli bilgileri içerecek şekilde hazırlanması, projelerin analizi, seçimi ve finansman teminiyle uygulama ve tamamlanma sonrası izleme-değerlendirme aşamalarını kapsayan kurumsallaşmış etkin bir proje yönetiminin oluşturulmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir.

Kamu kuruluşlarının proje geliştirme, hazırlama ve etkin bir şekilde uygulama kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam ettirilecektir.

Makro düzeyde belirlenen ulusal stratejiler ve kalkınma planları çerçevesinde kuruluşlarca hazırlanacak olan stratejik planlar, planlama ve uygulama sürecinin etkinliğini arttıracak ve kaynakların rasyonel kullanımına katkıda bulunacaktır.